

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Efterretninger

om

Manders lærde Skole

for

Skoleaaret 1855-56.

Af

Dr. C. M. Thortsen,

Profesør og Skolens Rector.

Indbydelseskrift

til

de offentlige Examinere i Manders lærde Skole
i Juli 1856.

Manders.

Trykt hos S. M. Giese og Søn.

1856.

Charakterer

ved Afgangsexamen i Randers lærde Skole 1853-55.

Discipline.	1ste Afdeling i Aaret 1853.				2den Afdeling i Aaret 1855.									Sum.	Hovedcharakter.	Gebrauk.
	Lybst.	Frans.	Geographie.	Naturhistorie.	Dans.	Latin (skriftlig).	Latin (mundtlig).	Græsk.	Religion.	Historie.	Aritmetik.	Geometrie.	Naturfæ.			
S. N. Ostenfeld . . .	g.	mg.	mg.	mg.	mg.	g.	mg.	mg.	mg.	mg.	mg.	mg.	ug.	88	Første Charakter.	g.
N. Daugaard	mg.	mg.	mg.	mg.	mg.	mg.	mg.	mg.	mg.	g.	g.	mg.	g.	85	Første Charakter.	
N. S. Baumann . . .	g.	g.	mg.	g.	g.	tg.	g.	tg.	g.	tg.	mg.	g.	g.	57	Anden Charakter.	
S. L. H. C. J. Smith	g.	mg.	mg.	mg.	mg.	g.	mg.	g.	mg.	mg.	g.	g.	g.	79	Første Charakter.	g.
F. V. Wiberg	g.	mg.	mg.	mg.	mg.	g.	mg.	g.	mg.	g.	mg.	g.	ug.	82	Første Charakter.	g.
N. Sorensen	g.	mg.	ug.	g.	g.	g.	mg.	g.	mg.	ug.	tg.	tg.	mg.	71	Anden Charakter.	g.

Af de 74 Disciple, der besøgte Manders lærde Skole, da forrige Aars Program blev udgivet, dimitteredes 6 efter at have bestaaet den fuldstændige Afgangsexamen saaledes, som den foran aftrykte Charakterliste uddviser. Ved det nye Skoleaars Begyndelse eller i Løbet af samme ere 11 Disciple optagne i Skolen, nemlig: N. N. C. Bay, N. Bay, C. S. Brandt, N. J. F. Gether, J. N. Jensen, J. C. Isaacsen, F. W. W. Kampmann, N. H. N. Mørch, C. P. N. Olsen, L. C. C. Ussing, S. C. F. F. Sommer. Følgende Disciple ere udmeldte: W. G. Ingerslev, N. J. Baumann, W. C. Klein, T. Sørensen, B. Bentzin, T. C. Arffmann, J. Daugaard, S. M. G. Winther, B. C. Budz, E. J. Sommerfeldt og C. F. Lund. Discipelen J. C. Bloch er afgaaet ved Døden. Disciplenes Antal er altsaa for Tiden 67, hvilke efter den for Mai Maaned afholdte Censur vare saaledes ordnede:

VII Klasse.

1. Alfred Christian Larsen, en Søn af Pastor L. P. Larsen, Sognepræst til Nykjøbing, Lodderup og Elso i Kalborg Stift.
2. Eberhard Sophus Ehlers, en Søn af afdøde Pastor C. F. Ehlers, Sognepræst til Laurberg og Leerberg i Marhuus Stift.

3. Robert Budde, en Søn af Provst C. Budde, Sognepræst til Børglum, Veiby og Furreby i Aalborg Stift.
4. Jacob Wittus Jørgensen, en Søn af Proprietair L. S. Jørgensen i Randers.
5. Jean Carl Emil Hermann Schönheyder, en Søn af afdøde Pastor C. F. Schönheyder i Randers.
6. Niels Harald Emil Larsen, Broder til Nr. 1.
7. Ludvig Jacobsen, en Søn af Exam. juris C. W. Jacobsen, constitueret Branddirecteur i Randers.
8. Enevold Borch Jacobsen, Broder til Nr. 7.
9. Alfred Joseph Meyer, en Søn af Kjøbmand N. Meyer i Kjøbenhavn.
10. Søren Christian Baumann, en Søn af afdøde Pastor P. H. B. Baumann, Sognepræst til Hedensted og Store Dalby i Marhuus Stift.
11. Peter Christian Rosenkrantz, en Søn af Kammerherre, Lehnsharoon H. H. Rosenkrantz, Stamherre til Rosenholm.

VI Klasse.

1. Meyer Jacob Jacoby, en Søn af Agent J. M. Jacoby, Kjøbmand i Randers.
2. Anders Hermann Wilhelm Sørensen, en Søn af Soldassistent C. W. A. M. Sørensen, Dbmd., i Randers.
3. Adolph Frederik Elmquist, en Søn af Cancellieraad C. J. J. Elmquist, Byfoged, Politimester og Raadmand i Randers.
4. Theobald William Folkmar Bøggild, en Søn af Pastor D. Bøggild, Sognepræst til Østervelling, Hølstrop og Greensteen i Viborg Stift.
5. Frederik Christian Ludvig Bergmann Larsen, en Søn af Overbøgtmester ved 5te Dragonregiment P. Larsen, Dbmd.

V Klasse.

1. Hans Christian Marquard Møller, en Søn af Cand. med. & chir. P. C. Møller, practicerende Læge i Randers.
2. Wilhelm Ludvig Peter Thomsen, en Søn af Kammeraad L. F. Thomsen, Postmester i Randers.
3. Julius August Wiberg, en Søn af Pastor S. B. Wiberg, Sognepræst til Marslev og Hørning i Marhuus Stift.
4. Niels Brock Langballe, en Søn af Kammeraad N. Langballe paa Dronningborg ved Randers.
5. Rasmus Hans Jørgen Kornerup, en Søn af Hr. C. F. Kornerup i Randers.
6. Moriz Nathanson, en Søn af Slagtermester J. Nathanson i Randers.
7. Christian August Borup, en Søn af Hr. G. Borup i Randers, Kasserer og Regnskabsfører ved Creditforeningen af Kjøbstadgrundeiere i Nørrejylland.
8. Peter Anton Mulvad, en Søn af Fuldmægtig H. C. M. Mulvad i Randers.

IV Klasse.

1. Peder Ottosen, en Søn af Huusmand Otto Pedersen af Bode i Marhuus Stift.
2. Wolf Frederik Rasmussen, en Søn af afdøde L. A. Rasmussen, Gaardeier i Nygaard.
3. Lars Peder Tryde, en Søn af Møller J. Tryde i Fusingø Mølle i Viborg Stift.
4. Peder Baumann, Broder til Nr. 10 i VII Klasse.
5. Frederik Johannes Ingerslev, Broder til Nr. 4 i VII Klasse.
6. Sophus Theodor Brønsted, en Søn af Pastor

- F. S. Brønsted, Sognepræst til Odum og Hadsbjerg i Nørhuus Stift.
7. Ole Nicolai Jensen, en Søn af afdøde Exam. juris J. P. Jensen, Gier af Lovisenlund.
  8. Jacob Morig Christensen, en Søn af Pastor C. Christensen, Sognepræst til Tvede og Linde i Nørhuus Stift.
  9. Niels Georg Mulvad, Broder til Nr. 8 i V Cl.
  10. Sigfrid Dypenheim, en Søn af Kjøbmand M. Dypenheim i Randers.

III Klasse.

1. Laurig Theodor Ostensfeld, en Søn af Møller N. Ostensfeld i Skjerring Mølle i Nørhuus Stift.
2. Peter Henrik Barthold Baumann, Broder til Nr. 10 i VII Klasse.
3. Niels Ollgaard Kampmann, en Søn af Cancellie- raad Kampmann, Herredsfoged i Hougssø, Sønderhald og Østerlisberg Herreder.
4. Johan Frederik Melstens, en Søn af Kobber- smedmester J. C. Melstens i Randers.
5. August Theodor Arffmann, en Søn af Kjøbmand J. P. Arffmann i Randers.
6. Carl Wilhelm Marius Jørgensen, Broder til Nr. 4 i VII Klasse.
7. Wilhelm Ludvig Ambrosius Elmquist, Broder til Nr. 3 i VI Klasse.
8. Ferdinand Ludvig August Selmer Ollgaard, en Søn af Procurator C. Ollgaard i Skive.
9. Anton Sigurd Jacobæus, en Søn af Proprietair H. W. Jacobæus til Borupgaard i Nørhuus Stift.
10. Carl Frederik Wilhelm Lewerkhuusen, en Søn af Procurator Lewerkhuusen i Randers.

11. Gerhard Johan Nicolai Norgaard, en Søn af Bataillonschirurg Norgaard, practicerende Læge i Skelund.
12. Theodor August Westermann, en Søn af Kjøbmand T. C. F. Westermann i Randers, N. af Dg.
13. Otto Jessen, en Søn af Kammerherre, Overførster Jessen, N. af D. og Dbmd.
14. Michael Borre Melchiorfen, en Søn af Kjøbmand og borgerlig Raadmand G. F. Melchiorfen i Randers.
15. Niels Ernst Laurig Julius Faber, en Søn af Oberstlieutenant G. F. S. v. Faber, N. af D. og Dbmd.
16. Charles Alfred Krffmann, Broder til Nr. 5 i samme Classe.

II Classe.

1. Petrus Carl Verche, en Søn af Skolelærer M. P. Verche i Gassum i Marhuus Stift.
2. Christian Wilhelm Møller, en Søn af afdøde Bogholder ved Kjøbenhavns Amts Brandassurancesforening S. Møller.
3. Christian Thorvald Meden Sommerfeldt, en Søn af Restaurateur Sommerfeldt i Randers.
4. Eliot Grønvaldt, en Søn af Møller Grønvaldt i Randers.
5. Johan Peter Landmark, en Søn af Pastor N. Landmark, Sognepræst til Hald og Kjærby i Marhuus Stift.
6. Laurig v. Bergen, en Søn af Cancellieraad G. L. v. Bergen i Randers.

I Classe.

1. Albert Hermann Andreas Mørch, en Søn af Overlærer ved Randers lærde Skole B. H. Mørch.

2. Rudolph Bay, en Søn af Agent H. N. Bay, Kjøbmand i Manders.
3. Ivan Carl Isaacsen, en Søn af Kjøbmand M. Isaacsen i Manders.
4. Axel Julius Frederik Gether, en Søn af Ritmester L. H. v. Gether, Soldkasserer i Manders.
5. Niels Rudolph Christian Bay, en Søn af Kjøbmand M. N. Bay i Manders.
6. Lauritz Carl Christian Ussing, en Søn af forhenværende Adjunct ved Manders lærde Skole N. Ussing.
7. Seier Christian Frederik Friis Sommer, en Søn af Hr. F. C. Sommer i Manders.
8. Jens Nicolai Jensen, en Søn af Pastor D. C. Jensen, Sognepræst til Fausing og Muning i Marhuus Stift.
9. Frederik Wilhelm Willemoes Kampmann, Broder til Nr. 3 i III Klasse.
10. Christen Scheel Brandt, en Søn af afdøde Gaardeier J. N. Brandt.
11. Carl Peter Neergaard Olsen, en Søn af Proprietair C. F. Olsen paa Meilgaard i Marhuus Stift.

Begge Dele af Afgangsexamen bleve i Maret 1855 afholdte i Overværelse af Underviisningsinspecteuren, Conferensraad Madvig, der som Censor deltog i Bedømmelsen af Prøverne i Dansk, skriftlig Latin, Græsk, Historie, Geographie og Fransk, og Professor Holten, der efter Ministeriets Anmodning var Medcensor ved Prøverne i Mathematik, Physik og Naturhistorie.

Følgende Charakterer tildeelttes de Disciple, som underkastede sig Gramens første Deel:

Disciplene.	Tydsk.	Frausl.	Geographie.	Naturhistorie.
N. C. Larsen . . .	mg.	mg.	ug.	ug.
G. B. Jacobsen .	g.	tg.	mg.	mg.
N. Budde	g.	mg.	mg.	mg.
L. Sørensen . . .	g.	g.	g.	g.
N. H. C. Larsen .	g.	g.	mg.	mg.
L. Jacobsen . . .	g.	mg.	g.	mg.

De ved Gramens anden Deel givne Charakterer ere aftrykte Side 3.

Ved allerhøieste Resolution af 4de Juli 1855 blev Adjunct Dorph allernaadigst udnævnt til Overlærer ved Skolen.

Under 8de October s. N. behagede det Hans Majestæt Kongen at udnævne Cand. philol. F. J. Müller, der siden 4de September 1854 havde været constitueret som Lærer ved Skolen, til Adjunct ved samme.

Under 3die December indrømmede Ministeriet Adjunct Klein paa Grund af en langvarig Sygdom Dispensation fra hans Forretninger, i hvilken Anledning Cand. philos. P. Schoubye under 10de s. M. constitueredes som Lærer ved Skolen og tiltraadte sin Post den 6te Januar d. N.

Den 13de Januar afgik Adjunct Klein ved Døden. Han var en Mand med gode Kundskaber og fortsatte stadigt sine Studier; som Lærer besørgede han sit Embede samvittighedsfuldt, og hans Foredrag anbefalede sig ved Præcision.

Da Adjunct C. M. Müller ved allerhøieste Resolution af 2den Marts d. N. var allernaadigst bleven befordret til et geistligt Embede, constituerede Ministeriet under 14de April

Schematisk Oversigt over Lærefagenes Fordeling ved Manders lærde Skole i Skoleaaret 1855:56.

Fagene.	7 Cl.	6 Cl.	5 Cl.	4 Cl.	3 Cl.	2 Cl.	1 Cl.	I Alt Timer ugl.	Lærerne.	Fagene.	7 Cl.	6 Cl.	5 Cl.	4 Cl.	3 Cl.	2 Cl.	1 Cl.	Ilgentl. Timer i Alt.
Dansl.	2	2	2	2	4	6	6	24	Rector.	Latin.	11	6						17
Latin.	11	9	9	9	9			47	Dørlærer Mørch.	Græsl.	5	5	5					} 23
Græsl.	5	5	5	5				20		Hist. og Geogr. Mythologie.	3	4	1					
Mythologie.			1					1	Dørlærer Deryh.	Hebraisl. Religion.	4							} 24
Hebraisl.	(A.2) (B.2)							(4)		Dansl.	2	2	2	2	3	3	4	
Lydsl.		3	3	3	4	5	6	24	Adjunct Gunderph.	Latin. Græsl.			9	9				} 23
Franst.		3	2	3	3	5		16		Mathematik.		4	4	4	4	4	4	
Religion.	2	2	2	2	3	3	4	18	Adjunct Klein.**)	Dansl.		2	2	2				} 24
Historie og Geographie.	3	4	4	4	4	5	5	29	Adjunct Müller.***)	Lydsl.		3	3	3	4	5		
Arithmetik og Geometrie.	A. 4 B. 4	4	4	4	4	4	4	32	Adjunct Broberg.	Franst.		3	2	3	3	5	6	} 22
Naturhistorie.		2	2	2	2	2	3	13	Adjunct Silfverberg.	Hist. og Geogr. Latin.		3	4	4	4	5	5	
Naturlære.	A. 3 B. 3							6	Adjunct Thomsen.	Naturlære. Naturhistorie. Skrivning.	6	2	2	2	2	2	3	} 27
Skrivning.					1	3	4	8		Latin. Dansl.					9	4	6	
Regning.						1	2	3	Adjunct F. J. Møller.	Tegning.						1	2	} 25
									Malermester Lindstrøm.	Sang.								
									Organist Larsen.	Gymnastik.								4
I Alt ugentlige Timer	37 (41)	34	34	31	31	31	34	241*) (245)	Dørvagtmester Størup.									6

*) Hertil komme 4 Sangtimer og om Sommeren 6 Gymnastiktimer.

**) Fra 6te Januar Adjunct Schoubye.

***) Fra 2den Mai censl. Adjunct M. S. Møller.

Cand. philol. M. S. Møller til Lærer i den vacante Plads.
Han overtog sine Forretninger den 2den Mai.

Under 9de Mai blev den constituerede Lærer Cand.
Schoubye allernaadigst beskikket til Adjunct ved Skolen.

Hvad Lærefagenes Fordeling angaaer, henvises til den
vedheftede schematiske Oversigt.

Inden Slutningen af Skoleaaret 1855-56 vil i de for-
skjellige Fag Følgende være læst:

Dansk.

I Klasse: Molbechs Læsebog er benyttet til Oplæs-
ning og Analyse, Holsts Samling af Smaadigte til Udenads-
læsning. Af Bojesens Grammatik ere de vigtigste Dele
indtil Sætningslæren gennemgaaede og indøvede. To Gange
ugentlig Stiil, deels Dictat deels Oversættelse af Tydsk.

II Klasse: Molbechs og Holsts Læsebøger. Af
Bojesens Grammatik ere Anmærkningerne og Sætningslæren
medtagne. Fabricius's Samling af fædrelandshistoriske
Digte er benyttet til Udenadslæsning. To Stile ugentlig
(Dictat, Oversættelse af Tydsk, lette Fortællinger).

III Klasse: Holsts profaiske og poetiske Læsebøger ere
benyttede, og af den sidste flere Digte lærte udenad. Gram-
matiken repeteret og indøvet. Af og til Oplæsning, bl. N.
af Molbechs udvalgte Eventyr, Drvaroddsaga. To Stile ugent-
lig (Fortællinger, Beskrivelser, Oversættelser af Fransk).

IV Klasse: Holsts Læsebøger. Af den poetiske Deel
ere flere Digte lærte udenad. Een Stiil ugentlig.

V Klasse: Holsts Læsebøger. Holbergs „Eras-

mus Montanus" og "Den Stundesløse." Dehlenschlägers "Nordens Guder". Een Stiil ugentlig.

VI Klasse: Ewalds "Fisfterne" og "Valders Død." Bessels "Kjærlighed uden Strømper." Baggesens "Kallundborgs Kronike." Dehlenschlägers "Palnatøke", "Arel og Valborg" og "Nordens Guder". E. Winthers Omrids af den nordiske Mythologie. Een Stiil ugentlig.

VII Klasse: Thortsens Udsigt over den danske Litteratur §§ 1-12. Een Stiil hver fjortende Dag.

Latin.

III Klasse: Bergs og Møllers Læsebog S. 1-53. Af Madvigs Formlære er det Vigtigste (derunder indbefattet de uregelmæssige og anomale Verber) læst og indøvet ved Analyse.

IV Klasse: *Cornelii Nepotis* Hamilcar, Hannibal, Datames, Eumenes, Epaminondas, Pelopidas, Miltiades, Cimon. Af Madvigs Grammatik er Formlæren repeteret; det Vigtigste af Syntaxen er læst indtil Cap. 9 i 2det Afsnit. To Timer om Ugen ere anvendte til Stiiløvelser. I Begyndelsen af Aaret ere Stilene skrevne under Lærens Veiledning paa Skolen, mod Slutningen af Aaret derimod hjemme. Mundtlige Stiiløvelser ere ogsaa foretagne.

V Klasse: *Cæsaris* Commentar. de bello Gallico II. II & III. *Ciceronis* Orationes pro Ligario et pro Deiotaro. *Sallustii* Catilina. Af Madvigs Grammatik er det Vigtigste af Syntaxen læst. Stile og Versioner. Til mundtlig Oversættelse fra Dansk ere Jørgerslevs Materialier benyttede.

VI Klasse: *Livii* Hist. II. III & IV. *Ciceronis* Oratio pro Archia poeta. Madvigs Syntax og det Vigtigste af Formlæren repeteret. Bojesens Haandbog i de romerske Antiquiteter, S. 1-69. Stile og Versioner. Til mundtlig

Oversættelse fra Dansk til Latin ere Sumpts Opgaver benyttede.

VII Klasse: *Livii Hist. l. IV. Ciceronis Disp. Tusc. ll. II & V, Orationes pro Roscio Amerino et IV in Catilinam. Virgilii Æneid. ll. I & II. Horatii Odar ll. I & II.* Til Extemporallæsning ere adskillige Stykker benyttede af Curtius, Vellejus Paterculus og Seneca (efter G. Flemmer's Udvalg af Solvalderens prosaiske Forfattere); til mundtlig Oversættelse fra Dansk Sumpts Opgaver. Stile og Versjoner. Romersk Litteraturhistorie efter Bojesens Haandbog. Af Madvigs Grammatik er Ordsejningslæren repeteret.

Græsk.

IV Klasse: Langes Grammatik, det Vigtigste af Formlæren. Sammes Materialier, S. 11-35 og 85-100.

V Klasse: Xenophons Anabasis, 6te og 7de Bog. Langes Grammatik, Formlæren. Stoll's Mythologie.

VI Klasse: Homers Odyssee, 13de og 14de B. Herodots 6te Bog. Langes Grammatik, Formlæren. Madvigs Ordsejningslære, de sex første Capitler af andet Afsnit. Bojesens Antiquiteter, forfra til Athen.

VII Klasse: Homers Iliade, 9de og 10de B. Xenophons Memorabilia, 2den B. Sophokles's Antigone. 10de og 11te Bog af Odysseen ere repeterede. Bojesens Antiquiteter, Athen. — Desuden har det ældre Partie i Classen repeteret 7de og 8de B. af Iliaden, 4de og 9de B. af Herodot, 1ste B. af Xenophons Memorabilia samt Tregders Anthologie S. 79 til Enden; det yngre 12te B. af Odysseen, 2den B. og de tre første Capitler af 3die B. af Xenophons Anabasis. Madvigs Ordsejningslære er benyttet saaledes, at der dels er henviist til den, dels det Meste af Læren om Modi er gjennemgaaet.

Hebraisk.

VII Klasse A.: Genesis cc. 1-16. Lindbergs Grammatik.

VII Klasse B.: Genesis og de 15 første Psalmer.

Lydsk.

I Klasse: Riises Læsebog for Begyndelsesklasserne S. 58 til Enden. Hjorts Sproglære for Begyndere, med Undtagelse af de uregelmæssige Verber.

II Klasse: Hjorts Læsebog, S. 1-93 (2det Dpl.). Hjorts mindre Grammatik.

III Klasse: Hjorts Læsebog, S. 134-183. Sammes større Grammatik, Formlæren. Bresemanns Stiiløvelser, S. 1-35, mundtlig.

IV Klasse: Hjorts Læsebog, S. 234-287. Hjorts Grammatik, Syntaxen. Bresemanns Stiiløvelser, S. 52-90, mundtlig og skriftlig.

V Klasse: Hjorts Læsebog, S. 321-358, 388-456, 579-593. Hjorts Grammatik. Een Stiil ugentlig.

VI Klasse: Hjorts poetiske Læsebog. Schillers „Wallenstein“, „Wilhelm Tell“ (1ste Act) og nogle mindre Digte. Hjorts Grammatik. Een Stiil ugentlig. Kort Udtog af Litteraturhistorien.

Franst.

II Klasse: Borrings Manuel, S. 23-127. Af Grammatik: Hjælpeverberne og de regelmæssige Verber (actiut, passiuu, pronominalt; negtende og spærgende), Artikler, Pronominer og Talord.

III Klasse: Borrings Læsebog for Mellemklasser, S. 1-53 og 75-101. Af Grammatik: Formlæren, med Undtagelse af de uregelmæssige Verber.

IV Klasse: Samme Læsebog, S. 116-197. Borrings Études littéraires, S. 1-32. De uregelmæssige Verber.

V Klasse: Borrings Études littéraires, S. 133-148, 158-167, 173-217, 222-273. Det Vigtigste af Syntaren.

VI Klasse: Borrings Études littéraires, S. 32-46, 133-148, 242-284, 348-355, 370-384, 395-426, 428-435. *Merimée*, *Colomba suivi de la Mosaïque etc.*, S. 1-170, 256-270, 279-309. Det Vigtigste af Syntaren.

Abrahams's Grammatik er benyttet gennem hele Skolen. Grammatiken er i alle Classer bragt til Anvendelse ved mundtlig og skriftlig Oversættelse fra Dansk.

Religion.

I Klasse: Balles Lærebog, de tre første Capitler og Noget af 6te Capitel. Herslebs mindre Bibelhistorie.

II Klasse: Balles Lærebog, 4de og 5te samt sidste Halvdeel af 6te og første Halvdeel af 7de Capitel. Herslebs større Bibelhistorie indtil 5te Periode.

I disse to Classer ere endeel Psalmer lærte udenad.

III Klasse: Balles Lærebog, med Undtagelse af 6te Capitel. Herslebs Bibelhistorie, 5te, 6te, 7de og 8de Periode af det gamle Testamente, og af det nye: 1ste Afsnits 1ste, 2den og 3die Periode.

IV Klasse: Balles Lærebog, med Undtagelse af 6te Capitel. Herslebs Bibelhistorie, 3die og 5te Afdeling, og af 4de første Afsnits sidste Periode og andet Afsnit.

V Klasse: Fogtmanns Lærebog, Indledningen og 1ste Capitel. Herslebs Bibelhistorie fra Begyndelsen til 3die Periode i 4de Afdeling.

VI Klasse: Fogtmanns Lærebog §§ 51-74 og 98-126. Herslebs Bibelhistorie.

VII Klasse: Fogtmanns Lærebog. Matthæi Evan-

gelium og det første Brev til Thessalonicenserne i Grund-
sproget.

Ved Underviisningen er Bibelen i alle Classer bleven flittigen benyttet.

Historie.

I Klasse: Kofods fragmentariske Historie, indtil Roms Keiserhistorie.

II Klasse: Samme Bog, fra Roms Keiserhistorie til den nyeste Tid.

III Klasse: Efter Kofods Udtog af Verdenshistorien: hele Middelalderens Historie (undtagen Danmark, Norge og Sverrig).

IV Klasse: Samme Pensum.

V Klasse: Efter Allens Lærebog: Danmarks Historie til Reformationens Indførelse. Efter Kofods Udtog: Norges og Sverrigs Historie i Middelalderen, de andre Staters (undtagen Danmarks) fra 1517 til 1789.

VI Klasse: Danmarks Historie fra 1523 efter Allen; Frankrigs, Englands, Spaniens, Portugals og Tydsklands Historie fra 1789 efter Kofods Udtog.

VII Klasse: Danmarks Historie fra 1596 efter Allen; Oldtidens, Frankrigs og Englands Historie efter Kofods Udtog. — Desuden har det ældre Partie repeteret den øvrige Deel saavel af Danmarks som af de andre Landes Historie.

Geographie.

I Klasse: Almindelig Oversigt over den mathematisk og fysisk Geographie efter Thriges Lærebog for de lavere Classer.

II Klasse: Danmark, Norge, Sverrig, Rusland, Preussen, Tydskland, efter Velschows Lærebog.

III Klasse: Nederlandene, Storbritannien og Irland,

Frankrig, Portugal, Spanien, Schweiz, Italien, Østerrig, Tyrkiet og Grækenland, efter samme Lærebog.

IV Klasse: Østerrig, Tyrkiet, Grækenland, Asien og Africa, efter samme Lærebog.

V Klasse: Danmark, Storbritannien og Irland, Spanien, Portugal, Frankrig, Schweiz, Italien, Østerrig, Tyrkiet, Grækenland, Asien, Africa og America (til Vestindien), repeterede efter samme Lærebog.

VI Klasse: Hele samme Lærebog repeteret.

Arithmetik.

I Klasse: Regning efter Ursins Regnebog.

II Klasse: Regning efter Ursins Regnebog.

III Klasse: Af Steens elementaire Arithmetik: Nr. 1-48.

IV Klasse: Af Steens Næen Mathematik, 1ste Deel: Nr. 29-44 (med Forbigaaelse af enkelte Afsnit) og Nr. 55-96.

V Klasse: Af samme Bog: Nr. 91-133.

VI Klasse: Af Fallesens Lærebog: Nr. 77-80, Nr. 96-106 samt Tillæg 2.

VII Klasse A.: Af samme Lærebog er læst og repeteret fra Nr. 77 indtil Enden.

VII Klasse B.: Samme Lærebog er repeteret.

Geometrie.

I Klasse: Geometrisk Tegning.

II Klasse: Geometrisk Tegning.

III Klasse: Af Ramus's Lærebog Nr. 1-32.

IV Klasse: Af Ramus's Lærebog Nr. 47-76.

V Klasse: Af Svenningens Lærebog Cap. IV-VI.

VI Klasse: Af samme Bog Cap. VII-VIII.

VII Klasse A.: Efter Svenningens Lærebog Trigonometrien, og af Jürgensens "Kortfattet Lærebog i Geometrie" Stereometrien indtil Nr. 74.

VII Klasse B.: Svenningsens Lærebog er repeteret, Stereometrien læst efter Ramus's Geometrie. Af Steens mathematiske Geographie er læst Nr. 1-48 med nogle Tillæg.

Naturhistorie.

I Klasse: Efter Strøms naturhistoriske Læsebog: Pattedyrene, S. 1-68, og Fuglene, S. 1-68.

II Klasse: Efter Bramsens og Drejers Lærebog i Zoologie og Botanik: § 7, Pattedyrene og Fuglene, S. 16-71.

III Klasse: Efter samme Bog: Krypdyrene og Fiskene, S. 71-93, og de første 13 Paragrafer af Planteriget, S. 148-164.

IV Klasse: Efter samme Bog: Planteriget, og efter Lützens "Dyreriget": Det menneskelige Legeme, S. IV-XXIV.

V Klasse: Efter Lützens Bog: Blødddyrene og Leddyrene.

VI Klasse: Repeteret Zoologien og Botaniken efter Bramsens og Drejers Lærebog, og læst et kort Udtog af Mineralogien.

Naturlære.

VII Klasse A.: Ørsted's "Naturlærens mekaniske Deel" (med Forbigaaelse af enkelte Paragrafer).

VII Klasse B.: Petersens "Naturlærens kemiske Deel" indtil Meteorologien. Kortelig repeteret den mekaniske Deel.

Beneficierne ved Skolen have været saaledes fordeelte:

1. Høieste Stipendium, 50 Rd., tillægges i indværende Skoleaar Disciplene G. S. Ehlers og M. C. Larsen. Alt at oplægge.

2. Mellemste Stipendium, 35 Rd., tillægges Disciplene J. C. F. H. Schønheyder, M. H. W. Sørensen og N. F. Rasmussen. Alt at oplægge.

3. Fri Underviisning bevilgedes Disciplene M. J. Meyer, S. C. Baumann, M. Budde, N. H. C. Larsen, T. W. F. Bøggild, F. C. L. B. Larsen, P. M. Mulvad, J. M. Wiberger, N. H. J. Kornerup, P. Ottosen, P. Baumann, M. G. Mulvad, S. Dypenheim, L. T. Ostfeld, F. L. M. S. Ollgaard, P. C. Lerche, C. B. Møller; ligeledes, som extraordinaire Gratister, L. C. C. Ussing og N. H. M. Mørch.

4. Underviisning mod nedsat Betaling (i Overeensstemmelse med allerhøieste Resolution af 29de Novbr. 1816) bevilgedes Disciplen M. Nathansen.

5. Det Føsteste Stipendium, 4 Rd. 84 $\frac{1}{2}$, er i indværende Skoleaar tildeelt C. S. Ehlers.

6. Stipendiet af de Brock-Bredalske Legater (Fund. § 8), 27 Rd. 41 $\frac{1}{2}$, blev for Aaret 1855 tillagt M. Sørensen. For Aaret 1856 er det endnu ikke bortgivet.

7. Af tvende Stipendier af samme Legater (Fund. §§ 9 og 10), hvilke uddeles efter bestaaci Afgangseramen, blev det ene paa 64 Rd. 60 $\frac{1}{2}$ af Administrationen bevilget M. Daugaard, det andet paa 54 Rd. 60 $\frac{1}{2}$ M. S. Baumann, da de begge i Aaret 1855 havde fuldendt deres Examen.

8. De Bøger, som vare anskaffede for det i Fundatsen for bemeldte Legater § 11 til Flitighedsbelønninger bestemte Mentebeløb, tildeelttes i Aaret 1855 Disciplene C. S. Ehlers (Snorro, oversat af Hall), M. C. Larsen (Beckers Gallus), N. H. B. Sørensen (M. M. Petersens Danmarks Historie i Hedenold), H. C. M. Møller (Fabricius's hist. Atlas), W. L. P. Thomsen (Schouws Naturfildringer), W. F. Rasmussen (Oplenschlagers Aladdin), P. Ottosen (Peder Syvs Ordspog, udgivne af Myrup).

9. Af de i December 1855 disponible Menter af det Niisenske Legat, 531 Rd. 72 $\frac{1}{2}$, deelttes den ene Femte-

deel, 106 Rd. 33 $\frac{1}{2}$ β., i 4 Portioner, hver paa 26 Rd. 56 $\frac{1}{2}$ β., hvilke Portioner tillagdes Disciplene G. S. Ehlers, N. G. Larsen, W. L. P. Thomsen og W. Ingerslev. Af de fire Femtedele, 425 Rd. 38 $\frac{1}{2}$ β., bleve 3 Portioner, hver paa 40 Rd., tillagte Disciplene N. H. B. Sørensen, W. F. Asmussen og P. Ottosen, 4 Portioner, hver paa 30 Rd., Disciplene J. C. G. H. Schönheyder, S. C. Baumann, F. C. L. B. Larsen og C. W. Møller, 8 Portioner, hver paa 20 Rd., Disciplene T. B. F. Bøggild, L. T. Ostenfeld, P. C. Lerche, C. F. W. Lewerkhuusen, L. P. Tryde, A. Baumann, B. H. B. Baumann og F. L. N. S. Ollgaard, een Portion paa 25 Rd. 38 $\frac{1}{2}$ β. Disciplen N. H. J. Kornerup.

10. En ved en Discipels Udmeldelse af Skolen hjemfalden Dplagssum af samme Legat, 28 Rd. 4 Mk. 13 β., blev i Juli 1855 i Henhold til Fundatsens § 8 tildeelt den fra Manders lærde Skole dimitterede Student N. Sørensen som Understøttelse under hans Forberedelse til Embedsexamen.

Af Menterne af det Estrupske Legat, som udgjør 750 Rd., ere i 11te Juni Termin d. N. 2 Rdbr. udbetalte for Tilsyn med Fundators Faders Monument (Fund. § 4), og 28 Rd. ere indgaaede i Skoleklassen for at anvendes til Bibliothekets Forøgelse (Fundatsens § 5).

Overfigt over Skolens Indtægter og Udgifter i Regnskabsaa- ret fra 1ste April 1855 til 31te Marts 1856.

Indtægt.

Kassebeholdning efter forrige Mars Regnskab	1,590	Ⓕ 94	β
Tilfølg Regnskabsdecisionen for forrige Mar	6	" 48	"
		<hr/>	
Lateris	1,597	Ⓕ 46	β

Transport	1,597	⊘\$ 46	β
Renter af Skolens rentebærende Formue . .	40	" = "	
Tiender	4,456	" 16	"
Afgift af St. Mortens Kirke i Randers .	120	" = "	
Skolecontingenter	1,791	" 64	"
Ubestemte og extraordinaire Indtægter . . .	44	" 8	"
Tilskud fra den almindelige Skolefond . . .	7,310	" 87	"
Erstatning for Udlæg til Livrente-Anstalten	89	" 89	"

Summa 15,450 ⊘\$ 22 β

Udgift.

Gager	9,917	⊘\$ 48	β
For Timeundervisning	561	" 12	"
Bibliothek og videnskabelige Apparater . . .	167	" 66	"
Bygningens Vedligeholdelse og Leie af et midlertidigt Locale	254	" 50	"
Inventariet	40	" 88	"
Brændsel	246	" 16	"
Belysning	59	" 14	"
Skatter og Afgifter	179	" 59	"
Regnskabsførerens Procenter	188	" 57	"
Skoleopvartning og Reengjøring	122	" 4	"
Porto, Protokoller og Skrivematerialier . .	16	" 24	"
Programmer og Skolehøitideligheder	80	" 40	"
Afgivet til den almindelige Skolefond . . .	500	" = "	
To Læreres Reiseomkostninger	64	" 45	"
Indsendt til Livrente-Anstalten	89	" 89	"
Ifølge Regnskabsdecisionen for forrige Aar	5	" 93	"

Summa 12,494 ⊘\$ 33 β

Indtægter 15,450 " 22 "

Kassebeholdning 2,955 ⊘\$ 85 β

Siden Fortegnelsen i Skolefesteretningerne for 1854-55 sluttedes, har Bibliotheket erholdt følgende Tilvært:

Aarsberetning fra det kongelige Geheimearchiv. I B. 4. H. Kbh. 1855. 4.

Nus der Natur 7-8 B. 2. Udg. 1855. 8.

S. C. Andersen, Mit Livs Eventyr. Kbh. 1855. 8.

(J. Baden) Kritisk Journal. Aarg. 1767-79. Kbh. 4.

Memoires de *Frédérique Sophie Wilhelmine, Margrave de Ba-reith*, T. 1-2. Brunswick. 1810. 8.

R. W. Bauer, Samling af mathematiske Opgaver. Kbh. 1856. 8.

Oeuvres de *Brantome*. T. I-XV. Londres. 1739-43. 12.

J. J. Carlson, Geschichte Schwedens. 4 B. Gotha 1855. 8.

Dantes Skærsild. Oversat af E. R. F. Molbech. Kbh. 1855. 8.

T. S. Erslew, Supplement til Forfatter-Lexiconet. 2-3 S. Kbh. 1855. 8.

T. Geinzius, Volksthümliches Wörterbuch der deutschen Sprache. 1-4 B. Hanover 1818-22. 8.

L. Gehweg, Den danske Kirkes Historie efter Reformationen. 1-2 D. Kbh. 1851-55. 8.

L. Helweg, De danske Domkapitler (Disp.) Kbh. 1855. 8.

T. Jensen, Bryologia danica. Kbh. 1856. 8.

C. J. Lütken, Dyreveriget. Kbh. 1855. 8.

J. Løffe, Moderemaalets Formlære. Kristiania 1855. 8.

T. B. Macaulay, Englands Historie. Overs. af W. Bauditz. 13-20 H. Kbh. 1855-56. 8.

Danske Magazin. Tredie Række. 5 B. 2 S. Kbh. 1855. 4.

O. Marbachs Physikalisches Lexikon. 2 Aufl. 1-46 Lieferung. Lpz. 1850-56. 8.

J. Martensen, Til Erindring om J. P. Mynster. Kbh. 1855. 8.

Meddelelser fra det statistiske Bureau. 2 Saml. Kbh. 1855. 8.

C. Molbech, Nogle Ord om det, man kalder „Reisfrivning.“ Kbh. 1855. 8.

P. A. Munch, Det norske Folks Historie. 3 B. 7 S. og 4 B. 1-4 S. Christiania 1855-56. 8.

C. E. Mundt, Lærebog i Astronomien. Kbh. 1855. 8.

L. Müller, Den macedoniske Konge Philip II's Mynter (Disp.) Kbh. 1855. 8.

J. P. Mynster, Blandede Skrifter. 4 B. 2-3 S. og 5 B. 1-3 S. Kbh. 1855-56. 8.

Nicephori Gregoræ Historiæ Byzantinæ libri postremi. Ed. J. Bekker. Bonnæ 1855. 8.

Osiander und Schwab, Römische Dichter in neuen metrischen Uebersetzungen. Bdh. 59-64. Stuttg. 1855-56. 12.

Osiander und Schwab, Griechische Dichter in neuen metrischen Uebersetzungen. Bdh. 59-61. Stuttg. 1855-66. 12.

Osiander und Schwab, Römische Prosaisker in neuen Uebersetzungen. Bdh. 198-209. Stuttg. 1855-56. 12.

Osiander und Schwab, Griechische Prosaisker in neuen Uebersetzungen. Bdh. 246-261. Stuttg. 1855-56. 12.

J. Overbeck, Pompeji in seinen Gebäuden, Alterthümern und Kunstwerken. Leipz. 1856. 8.

Oversigt over det kongelige danske Videnskabernes Selskabs Forhandling i Aaret 1851. Nr. 7. Kbh. 1855. 8.

Oversigt over det kongelige danske Videnskabernes Selskabs Forhandling i Aaret 1855. Nr. 1-1. Kbh. 1855. 8.

N. Pauli, Geschichte von England. 4 B. Gottha 1855. 8.

B. Petersen, En historisk Beretning om de dansk-vestindiske Oer. Kbh. 1855. 8.

N. M. Petersen, Danmarks Historie i Hedenold. 2 Dpt. 1-3 D. Kbh. 1854-55. 8.

R. K. Rask, Angelsaksisk Sproglære. Stockholm 1817. 8.

Revue des deux mondes 1855, 11-21 livr. 1856. 1-10 livr. Paris 1855-56. 8.

Annuaire des deux mondes. 1851-55. Paris 1855. 8.

U. G. Rudelbach, Om Psalme-Litteraturen. Kbh. 1856. 8.

G. S. Schubert, Ansichten von der Nachseite der Naturwissenschaft. Dresd. 1818. 8.

Statii opera. Ed. Veenhusen. Lugd. Bat. 1671. 8.

Kongelig dansk Hof- og Statscalender for Aaret 1856. Kbh. 1856. 4.

Dansk Maanedsskrift, udg. af M. G. G. Steenstrup. 2 B. og 3 B. 1-6 S. Kbh. 1855-56. 8.

H. Stephani Thesaurus græcæ linguæ. Edd. C. B. Hase, G. et L. Dindorfii. Vol. 8 fasc. 3. Parisiis. Fol.

Statistisk Tabelværk. Ny Række. 10-11 B. Kbh. 1855. 4.

Chr. Thornam, Afbildninger til Brug ved Underviisningen i Zoologie. 1 H. 1856. Fol.

Pompeji Trogi Fragmenta. Ed. A. Bielowski. Leopoli 1853. 8.

Nordist Universitets-Tidskrift. 1 Harg. 3 S. og 2 Harg. 1 S. Christiania og Kbh. 1855-56. 8.

Zeitschrift für Mathematik und Physik, herausg. v. O. Schlämilch und B. Witzschel. 1 Jahrg. 1-2 H. Lpz. 1856. 8.

Zendavesta. Edited and translated by N. L. Westergaard. Vol. 1. Copenhagen 1852-54. 4.

J. W. Zinkeisen, Geschichte des osmanischen Reiches in Europa. 3 Th. Gotha 1855. 8.

A. S. Orsted, Af mit Livs og min Tids Historie. 3 B. 2 H. Kbh. 1855. 8.

Fremdeles har Bibliotheket modtaget de sædvanlige i Hærets Lov udgivne Examenstaster, Universitets- og Skoleprogrammer ic. Norske og preussiske Skoleprogrammer for Hæret 1854.

I de 1854 udgivne Skolefesteretninger leverede Hr. Adjunct Thomsen en Fortegnelse over Skolens physiske og naturhistoriske Samlinger ved Slutningen af Finantsaaret 1853-54. Følgende Fortegnelse over den zoologiske Samlings Førgørelser er ligeledes forfattet af Hr. Adjunct Thomsen.

1. Væendyr.

Udstoppede Pattedyr.

- En Ube (*Inuus* sp.)
- En Flagermus (*Vespertilio proterus*).
- En Muldvarp (*Talpa europæa*).
- Et Pindsvin (*Erinaceus europæus*).
- En Bæsel (*Mustela vulgaris*).
- En Grævling (*Meles taxus*).
- Et Egern (*Sciurus bicolor*).
- En Rotte (*Mus rattus*).

Cranier og Skæletdele af Pattedyr.

- Craniet af et Pindsvin (*Erinaceus europæus*).
- Craniet af en Rotte (*Mus decumanus*).
- Craniet af en Hare (*Lepus timidus*).
- Craniet af en Delfin (*Delphinus phocæna*).
- En Hestefod.
- En Svinefod.

Udstoppede Fugle.

- En Mosevaage (*Buteo vulgaris*).
- En Tornstade (*Lanius collurio*).
- En Kramsfugl (*Turdus pilaris*).
- En Ferstuefale (*Hirundo rustica*).
- En Musvitmeise (*Parus major*).
- En Kornverling (*Emberiza miliaria*).
- En Toplærte (*Alauda cristata*).
- En Stær (*Sturnus vulgaris*).
- En Skade (*Corvus pica*).
- En Skæfflade (*Garrulus glandarius*).
- En Kolibri (*Trochilus* sp.)
- 3 dite.
- En Jisfugl (*Alcedo ispida*).
- En Gøg (*Cuculus canorus*).
- En Flagspætte (*Picus major*).
- En Lufan (*Rhamphastios* sp.)
- En Papegøje (*Psittacus* sp.)
- En Ringdue (*Columba palumbus*).
- En Sølvfasan (*Phasianus nyctemerus*).

En Agerhøne (*Perdix cinerea*).
 En Præstefrøve (*Charadrius hiaticula*).
 • En Ryle (*Tringa subarquata*).
 En Bruskhane (*Machetes pugnax*).
 En Sulstanshøne (*Porphyrio sp.*)
 En Fiskeand (*Mergus merganser*).
 En Lappedykker (*Podiceps rubricollis*).
 En Ulf (*Alca torda*).
 Adskillige Fuglehoveder, =fødder, =æg og =reder.

Krybdyr i Spiritus.

En Sumpskildpadde (*Emys caspica*).
 En Gurgorm (*Vipera berus*).

Udstoppede Fiske.

En Åborre (*Perca vulgaris*).
 En Ruurhane (*Trigla gurnardus*).
 En Steenbider (*Cyclopterus lumpus*).
 En Rødspætte (*Platessa vulgaris*).
 En Makrel (*Scomber scombrus*).
 En Bæfæred (*Salmo fario*).
 En Stør (*Accipenser sturio*).
 En Pighai (*Acanthias vulgaris*).

Fiske i Spiritus.

En Skjælfinnesfisk (*Fphippus faber*).
 En Junferghyst (*Julis sp.*)
 En Ulf (*Cottus tricuspis*).
 En Pantferulsk (*Aspidophorus caphractus*).
 En Sugefisk (*Echeneis remora*).
 En Tangsprælle (*Gunnellus fasciatus*).
 En Halekvabbe (*Zoarces viviparus*).
 En Støkker (*Caranx Plumieri*).
 En Skivemakrel (*Argyreiosus vomer*).
 En Hundesteil (*Gasterosteus aculeatus*).
 En Flyvefisk (*Exocoetus volans*).
 En Tangnaal (*Syngnathus æquoreus*).
 En Søhest (*Hippocampus sp.*)
 En Bæfæred (*Salmo fario*).
 En Ledde (*Mallotus arcticus*).
 En Brisling (*Clupea sprattus*).
 En Hai (*Carcharias sp. foetus*).
 En Lampret (*Petromyzon Planeri*).

II. Leddyr.

Insecter.

Fortegnelse over Insectsamlingen vil blive meddeelt i et følgende Program.

Arachnider.

Aranea sp.
Scorpio (Atreus) sp.
Ixodes sp.
Nymphon sp.

Tusindbeen.

Scolopendra sp.

Krebsdyr.

Æga sp.
Idothea sp.
Lysianassa sp.
Gammarus sp.

Caprella sp.
Cyamus sp.
Hippolyte sp.
Squilla sp.
Gonodactylus chiragra.
Alima sp.
Phyllosoma sp.
Mysis sp.
Thysanopus sp.
Pagurus pubescens.
Nautilograpsus minutus. (han og hun.)
Lupea sp.
Lærnæopoda elongata.
Læmargus muricatus. (han og hun.)
Caligus (Dinemura) sp.
Argulus foliaceus.

Cineras vittata.	Branchipus sp.
Otton auritum.	Daphnia sp.
Balanus Hammeri.	Orme.
Pentelasmis cygnea.	Nephtys coeca.
Apus sp.	Ascaris lumbricoidea.
Nebalia bipes.	Bothriocephalus microcephalus.

III. Bløddyr.

Snegle.	Sækdyr.
Æolidia papillosa.	Ascidia clavata.
Tritonia arborescens.	Ascidia pyriformis.
	Ascidia composita sp.

Conchylier.

1. 1 Expl. Helix multilineata Say.	Nordamerika.
2. 2 - Helix undata Lowe.	Madeira.
3. 1 - Helix adpersa Müll.	Sydeuropa.
4. 1 - Helix hydrophana Fer.	Manila.
5. 2 - Helix nemoralis L.	Danmark.
6. 1 - Helix arbustorum L.	dito.
7. 1 - Helix alutacea Ziegl.	St. Thomas.
8. 1 - Helix carocolla L.	Vestindien.
9. 1 - Helix Roysiana Fer.	Manila.
10. 2 - Bulimus caraibæorum Lam.	Vestindien.
11. 1 - Bulimus crenulatus Pfr.	Chile.
12. 1 - Bulimus decollatus L.	Italien.
13. 2 - Cyliodrella gracilis Gray.	Jamaica.
14. 2 - Clausilia bidens Müll.	Danmark.
15. 1 - Planorbis corneus L.	dito.
16. 2 - Planorbis vortex L.	dito.
17. 1 - Lymnæa auricularia L.	Nordspen.
18. 1 - Lymnæa stagnalis L.	dito.
19. 1 - Auricula coffea L.	Vestindien.
20. 1 - Auricula imbricum Mtf.	Ostindien.
21. 1 - Bulla ampulla L.	dito.
22. 8 - Bulla maculosa Mart.	Vestindien.
23. 2 - Pyramidella dolabrata Müll.	dito.
24. 4 - Scalaria communis Lam.	Riddeslhavet.
25. 1 - Janthina communis Lam.	dito.
26. 2 - Pupa uva L.	Vestindien.
27. 2 - Cyclostoma Jaganum Adams.	Jamaica.

28.	2 Expl.	<i>Hellicina (Lucidella) aureola</i> Fer.	Jamaica.
29.	1 -	<i>Calyptrea extincorium</i> Ch.	Ostindien.
30.	1 -	<i>Sigaretus neritoideus</i> L.	dito.
31.	1 -	<i>Natica myosa</i> Gm.	Bestindien.
32.	3 -	<i>Natica canrena</i> L.	dito.
33.	1 -	<i>Natica globosa</i> Ch.	Ostindien.
34.	1 -	<i>Solarium perspectivum</i> L.	dito.
35.	1 -	<i>Ampullaria carinata</i> Sws.	dito.
36.	1 -	<i>Ampullaria Knorrii</i> Pfr.	Bestindien.
37.	1 -	<i>Paludina lacustris</i> Bk.	Elben.
38.	2 -	<i>Paludina impura</i> L.	Danmark.
39.	1 -	<i>Litorina muricata</i> L.	Bestindien.
40.	2 -	<i>Litorina obtusata</i> Gm.	Nordseen.
41.	1 -	<i>Melania aurita</i> Müll.	Guinea.
42.	1 -	<i>Turritella duplicata</i> L.	Ostindien.
43.	1 -	<i>Cerithium vertagus</i> L.	dito.
44.	2 -	<i>Cerithium cingulatum</i> Gray.	dito.
45.	1 -	<i>Cerithium telescopium</i> L.	dito.
46.	1 -	<i>Cerithium litteratum</i> Born.	Bestindien.
47.	1 -	<i>Vermetus</i> sp.	dito.
48.	1 -	<i>Rostellaria curvirostris</i> Lam.	Redehav.
49.	1 -	<i>Strombus bubonius</i> Lam.	Guinea.
50.	2 -	<i>Strombus gallus</i> L.	Bestindien.
51.	2 -	<i>Strombus pugilis</i> L.	dito.
52.	1 -	<i>Strombus canarium</i> L.	Ostindien.
53.	1 -	<i>Strombus gibberulus</i> L.	dito.
54.	5 -	<i>Aporrhais pes pelecani</i> L.	Nordseen.
55.	6 -	<i>Morum oniscus</i> L.	Bestindien.
56.	2 -	<i>Ranella albivaricosa</i> Reeve.	Ostindien.
57.	2 -	<i>Ranella spinosa</i> Lam.	dito.
58.	1 -	<i>Triton pileare</i> L.	Bestindien.
59.	1 -	<i>Triton femorale</i> L.	dito.
60.	1 -	<i>Triton tuberosum</i> Lam.	dito.
61.	1 -	<i>Pyrula ficus</i> L.	Ostindien.
62.	2 -	<i>Cypræa exanthema</i> L.	Bestindien.
63.	2 -	<i>Cypræa tigris</i> L.	Ostindien.
64.	5 -	<i>Cypræa helvola</i> L.	dito.
65.	2 -	<i>Cypræa mus</i> L.	Bestindien.
66.	2 -	<i>Cypræa ocellata</i> L.	Ostindien.
67.	2 -	<i>Cypræa crosa</i> L.	dito.
68.	2 -	<i>Cypræa arabica</i> L.	dito.
69.	5 -	<i>Cypræa pediculus</i> L.	Bestindien.
70.	5 -	<i>Cassis testiculus</i> L.	dito.

71.	1 Expl.	<i>Harpa articularis</i> Ch.	Ostindien.
72.	1 -	<i>Oliva gibbosa</i> Ch.	dito.
73.	11 -	<i>Oliva reticularis</i> Lam.	Bestindien.
74.	2 -	<i>Oliva sanguinolenta</i> Lam.	Ostindien.
75.	1 -	<i>Voluta olla</i> L.	Guinea.
76.	1 -	<i>Purpura bufo</i> L.	dito.
77.	1 -	<i>Purpura patula</i> L.	Bestindien.
78.	1 -	<i>Purpura (Pyrula) rapa</i> Lam. non L.	Ostindien.
79.	1 -	<i>Nassa plicata</i> Bolt.	Nordhav.
80.	1 -	<i>Bullia vittata</i> L.	Ostindien.
81.	1 -	<i>Buccinum undatum</i> L.	Nordsoen.
82.	1 -	<i>Buccinum tranquebaricum</i> Ch.	Ostindien.
83.	2 -	<i>Buccinum canaliculatum</i> Schum.	dito.
84.	1 -	<i>Cassidula pugilina</i> Born.	dito.
85.	1 -	<i>Murex branderis</i> L.	Middelhavet.
86.	1 -	<i>Murex anguliferus</i> Lam.	Nordhav.
87.	2 -	<i>Murex pomiformis</i> Born.	Bestindien.
88.	1 -	<i>Turbinella infundibulum</i> Gm.	dito.
89.	1 -	<i>Turbinella nassatula</i> Lam.	dito.
90.	1 -	<i>Tudicla spirillus (Pyrula)</i> L.	Ostindien.
91.	1 -	<i>Turbinella cornigera</i> L.	dito.
92.	1 -	<i>Turbinella pyrum</i> L.	dito.
93.	1 -	<i>Fasciolaria tulipa</i> L.	Bestindien.
94.	1 -	<i>Cassidula morio</i> L.	Brasilien.
95.	50 -	<i>Columbella mercatoria</i> L.	Bestindien.
96.	1 -	<i>Conus figulinus</i> L.	Ostindien.
97.	2 -	<i>Conus nebulosus</i> Sold.	Bestindien.
98.	2 -	<i>Conus leoninus</i> L.	dito.
99.	1 -	<i>Conus hebraeus</i> L.	Ostindien.
100.	1 -	<i>Conus testudinarius</i> Mart.	Guinea.
101.	1 -	<i>Conus amadis</i> Mart.	Ostindien.
102.	2 -	<i>Mitra barbadensis</i> Gm.	Bestindien.
103.	1 -	<i>Pleurotoma javana</i> L.	Tranquebar.
104.	1 -	<i>Terebra cinerea</i> Born.	Bestindien.
105.	2 -	<i>Terebra maculata</i> L.	Ostindien.
106.	1 -	<i>Chiton undatus</i> Sogl.	Bestindien.
107.	1 -	<i>Fissurella nodosa</i> Born.	dito.
108.	1 -	<i>Fissurella barbadensis</i> Gm.	dito.
109.	1 -	<i>Patella radiata</i> Born.	Ostindien.
110.	1 -	<i>Patella granatina</i> L.	Cap.
111.	1 -	<i>Patella miniata</i> Born.	dito.
112.	1 -	<i>Patella pectinata</i> Born.	dito.
113.	1 -	<i>Tectura testudinalis</i> Müll.	Nordsoen.

114.	1 Expl.	<i>Haliotis tuberculata</i> L.	Middelhavet.
115.	1 -	<i>Trochus pica</i> L.	Bestindien.
116.	2 -	<i>Trochus striatus</i> L.	Middelhavet.
117.	5 -	<i>Rotella vestiaria</i> L.	Ostindien.
118.	1 -	<i>Turbo calear</i> L.	Bestindien.
119.	1 -	<i>Turbo sarmaticus</i> L.	Cap.
120.	1 -	<i>Turbo creniferus</i> Kien.	Rodehav.
121.	1 -	<i>Turbo helycinus</i> Born.	Cap.
122.	4 -	<i>Phasianella pullus</i> L.	Middelhavet.
123.	3 -	<i>Nerita tessellata</i> Gm.	Bestindien.
124.	1 -	<i>Nerita peloronta</i> L.	dito.
125.	1 -	<i>Nerita polita</i> L.	Ostindien.
126.	5 -	<i>Neritina virginea</i> L.	Bestindien.
127.	2 -	<i>Spirula fragilis</i> Lam.	dito.
128.	1 -	<i>Marginella interrupto lineata</i> Muhlf.	dito.
129.	1 -	<i>Pholas pusilla</i> L.	dito.
130.	1 -	Træ gjennemboret af <i>Teredo</i> .	Allauterhavet.
131.	1 -	<i>Solen magnus</i> Schum.	Færø.
132.	1 -	<i>Mya arenaria</i> L.	Nordsøen.
133.	1 -	<i>Mactra stultorum</i> L.	dito.
131.	1 -	<i>Tellina radiata</i> L.	Bestindien.
135.	1 -	<i>Sanguinolaria coccinea</i> Martgn.	dito.
136.	1 -	<i>Cytherea (Tivela) tripla</i> L.	Brasilien.
137.	1 -	<i>Cytherea meretrix</i> L.	Ostindien.
138.	1 -	<i>Cytherea maculata</i> L.	Bestindien.
139.	1 -	<i>Venus paphia</i> L.	dito.
140.	1 -	<i>Venus pinguis</i> L.	Ostindien.
141.	1 -	<i>Donax cuneata</i> L.	dito.
142.	1 -	<i>Donax (Sunetta) meroe</i> L.	dito.
143.	1 -	<i>Cyprina islandica</i> L.	Nordsøen.
144.	1 -	<i>Astarte semisulcata</i> Leach.	Grønland.
145.	1 -	<i>Lucina tigrina</i> L.	Bestindien.
146.	1 -	<i>Chama macerophylla</i> Ch.	dito.
147.	1 -	<i>Cardium muricatum</i> L.	dito.
148.	1 -	<i>Arca Deshayesii</i> Hanley.	dito.
149.	2 -	<i>Nuculana minuta</i> Müll.	Grønland.
150.	2 -	<i>Nuculana buccata</i> Stp.	dito.
151.	3 -	<i>Nucula inflata</i> Hancock.	dito.
152.	1 -	<i>Anodonta anatina</i> L.	Danmark.
153.	1 -	<i>Unio tumidus</i> Retz.	dito.
154.	1 -	<i>Meleagrina inflata</i> Sch.	Ostindien.
155.	1 -	<i>Avicula atlantica</i> Lam.	Bestindien.
156.	1 -	<i>Perna alata</i> Gm.	dito.

157.	1 -	<i>Mytilus edulis</i> L.	Nordsøen.
158.	1 -	<i>Pinna inflata</i> Ch.	Østindien.
159.	1 -	<i>Placuna placenta</i> L.	dito.
160.	1 -	<i>Spondylus spathuliferus</i> Lam.	Vestindien.
161.	1 -	<i>Lima scabra</i> Born.	dito.
162.	1 -	<i>Pecten opercularis</i> Müll.	Nordsøen.
163.	1 -	<i>Ostrea edulis</i> L.	dito.
161.	1 -	<i>Terebratula psittacea</i> Gm. Ch.	Grønland.

Disciplenes Morsskabsbibliothek, der bestyres af Overlærer Dorph, er i Skoleaaret blevet forøget med følgende Bøger:

Reisebilleder af Dr. S. Familien Dødd paa Udenlandsreise af Charles Lever 1-4 B. Langt fra Danmark, 3die Deel, af Axel Feltg. Oldsagn om danske Konger af N. M. Petersen. Eventyr og Fortællinger af Wilhelm Hauff ved B. S. Hjortens Flugt, et Digt af Ch. Winther. Skarpskytterne 1-2 B. af Reid. Skandinavisk Folkemagazin for 1855.

Indtægterne have været:

Juli 1855	Contingent af 26 Medlemmer	13	⊘	=	β
Januar 1855	dito af 21 dito	10	"	48	"
		23		⊘	48 β

Udgifterne have været:

Underbalance (see Progr. 1855)	7	⊘	22	β
Boghandler Schmidt i Juli 1855	12	"	92	"
Boghandler Schmidt i Januar 1856	4	"	80	"
Bogbinder Lerche i Decbr. 1855	2	"	82	"
		27		⊘ 84 β

Schema over Skolens mundtlige Afgangseramen og dens Hovederamen for Aaret 1856.

Den mundtlige Afgangseramen:

Dnsdagen den 9de Juli,	Kl. 8	VII Cl. B.	Latin.
	- 2	VI Cl.	Geographie.
Torsdagen den 10de Juli,	- 8	VII Cl. B.	Religion og Hebraisk.
Fredagen den 11te Juli,	- 8	VI Cl.	Tydsf.
	- 10	VI Cl.	Fraanf.
Mandagen den 14de Juli,	- 8	VII Cl. B.	Naturlaere.
Tirsdagen den 15de Juli,	- 8	VII Cl. B.	Græff.
Dnsdagen den 16de Juli,	- 8	VII Cl. B.	Hiftorie.
Tirsdagen den 17de Juli,	- 8	VII Cl. B.	Mathematif.
	- 2	VI Cl.	Naturhiftoire.

Den aarlige Hovederamen:

Tirsdagen den 8de Juli.

Kl. 8.	De 4 overfte Claesfer: latinff Stil.
- 2.	Alle Claesfer: danff Stil.

Dnsdagen den 9de Juli.

Kl. 4.	VI Cl. Hiftorie.	Kl. 8.	VII Cl. A.	Mathematif.
		- 2.	V Cl.	Naturhiftoire.
		- 4.	V Cl.	Fraanf.
Kl. 8.	V Claesfe Tydsf Stil.			
- 2.	VII Claesfe A. Verfion fra Latin.			

Torsdagen den 10de Juli.

Kl. 2.	IV Cl. Latin.	Kl. 8.	I Cl.	Naturhiftoire.
- 4.	II Cl. Danff.	- 2.	III Cl.	Mathematif.
	Kl. 8.	VI Cl.	Verfion fra Latin.	
- 2.	VII Cl. A.	Mathematifff Dpgave.		

Fredagen den 11te Juli.

Kl. 2.	IV Cl. Græff.	Kl. 8.	V Cl.	Mathematif.
- 4.	II Cl. Naturhiftoire.	- 2.	III Cl.	Hift. og Geogr.
	Kl. 2.	V Cl.	Verfion fra Latin.	
- 2.	VI Cl.	Mathematifff Dpgave.		

Loverdagen den 12te Juli.

Kl. 8.	VI Cl. Græff.	Kl. 8.	VII Cl. A.	Naturlaere.
- 10.	V Cl. Latin.	- 10.	II Cl.	Tydsf.
- 2.	III Cl. Latin.	- 2.	VI Cl.	Religion.
		- 3.	I Cl.	Tydsf.

Mandagen den 14de Juli.

Kl. 2.	IV Cl. Religion.	Kl. 8.	VII Cl. A.	Latin.
		- 2.	I Cl.	Hift. og Geogr.
Kl. 8.	IV Cl.	Mathematifff Dpgave.		
- 2.	V Cl.	Mathematifff Dpgave.		

Tirsdagen den 15de Juli.

Rl. 2.	VI Cl.	Mathematif.	Rl. 8.	V Cl.	Religion.	
-	10.		-	10.	II Cl.	Franst.
-	2.		-	2.	IV Cl.	Naturhistorie.
-	4.		-	4.	VII Cl. A.	Græst.

Onsdagen den 16de Juli.

Rl. 2.	III Cl.	Religion.	Rl. 8.	IV Cl.	Mathematif.	
-			-	2.	V Cl.	Hift. og Geogr.

Torsdagen den 17de Juli.

Rl. 4.	II Cl.	Hift. og Geogr.	Rl. 8.	I Cl.	Danst.	
-			-	2.	III Cl.	Lydst.

Fredagen den 18de Juli.

Rl. 8.	VII Cl. A.	Hiftorie.	Rl. 8.	VI Cl.	Latin.		
-	10.	V Cl.	Lydst.	-	9½.	III Cl.	Franst.
-	2.	IV Cl.	Hift. og Geogr.	-	2.	I Cl.	Religion.

Lørdagen den 19de Juli.

Rl. 8.	VII Cl. A.	Relig. og Hebr.	Rl. 8.	IV Cl.	Lydst.		
-	10.	II Cl.	Græst.	-	10.	IV Cl.	Franst.
-	2.	III Cl.	Naturhistorie.	-	2.	II Cl.	Religion.

Tirsdagen den 22de Juli om Formiddagen Kl. 10 foretages Translocationen. Lørdagen den 23de August om Formiddagen Kl. 9 prøves de til Optagelse i Skolen anmeldte Disciple. Om Eftermiddagen Kl. 2 begynder Underviisningen i det nye Skoleaar.

Til at overvære den mundtlige Deel af begge Gramina og Translocationen indbydes herved ærbødigst Disciplenes Fædre og Foresatte samt andre Skolens og Videnskabernes Belyndere.

Manders lærde Skole, den 24de Juni 1856.

C. A. Thortsen.

